



# Vakıflar Dergisi

80. Yıl

Özel Sayısı

Ankara 2019

# VAKIFLAR DERGİSİ

Yıl: 2019 - 80.Yıl Özel Sayısı - Hakemli Dergidir.

TÜBİTAK ULAKBİM  
Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmaktadır.

**Sertifika No:** 16651

**ISSN:** 1011-7474

**e-ISSN:** 2564-6796

## **Sahibi**

Vakıflar Genel Müdürlüğü Adına  
Dr. Adnan ERTEM

## **Yayın Koordinatörü**

Rifat TÜRKER

## **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Mevlüt ÇAM

## **Yayın Yönetmeni**

Mehmet KURTOĞLU

## **Editörler**

Hüseyin ÇINAR, Fatih MÜDERRİSOĞLU

## **İngilizce Editörü**

Miyase KOYUNCU KAYA

## **Tashih**

Hasan DEMİRTAŞ

## **Dergi Sekreteryası**

Hasan DEMİRTAŞ

## **Yayın Kurulu**

Prof.Dr. Mehmet BULUT	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ÇINAR	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof.Dr. Yılmaz KURT	Ankara Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Mehmet ÖZ	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Ali YILMAZ	Uşak Üniversitesi
Doç.Dr. Miyase KOYUNCU KAYA	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih MÜDERRİSOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr. Murat YILMAZ	Ahmet Yesevi Üniversitesi

## **Yayın Danışma Kurulu**

Prof. Dr. Mahmut AK	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Enver ÇAKAR	Fırat Üniversitesi
Prof.Dr. Abide DOĞAN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Géza DAVID	Macar Bilimler Akademisi
Prof. Dr. Abdullah EKİNCİ	Harran Üniversitesi
Prof. Dr. Özer ERGENÇ	Bilkent Üniversitesi
Prof. Dr. Süreyya FAROQHI	Bilgi Üniversitesi
Prof.Dr. Zekeriya KURŞUN	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut KAYA	Ankara Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Yunus KOÇ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Heath W. LOWRY	Bahçeşehir Üniversitesi
Prof.Dr. İlber ORTAYLI	MEF Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin SUBAŞI	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof.Dr. Eugenia KEREMLİ ÜNAL	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Aysıl TÜKEL YAVUZ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ	Hacettepe Üniversitesi (Emekli)
Prof. Dr. Musa YILDIZ	Ahmet Yesevi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Vefa ÇOBANOĞLU	İstanbul Üniversitesi
Dr. Rhoads MURPHEY	Birmingham Üniversitesi (Emekli)
Evangeila BALTA	Ulusal Yunan Araştırma Vakfı / Yunanistan
Mehmet Çetin	Araştırmacı

Yayın ve Danışma Kurullarındaki isimler unvan ve soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Dergimize gönderilen yazılar, önce yayın kurulunca incelenir ve uygun bulunanlar, değerlendirilmek üzere alanında çalışması ile tanınmış iki hakeme gönderilir. Hakemlerin isimleri gizli tutulur ve raporlar beş yıl süreyle saklanır. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayınlanan yazı, belge ve fotoğrafların her türlü hukuki mesuliyeti yazarına aittir.

## **Yazışma Adresi:**

T.C.  
Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür ve Tescil Daire Başkanlığı  
Vakıflar Dergisi Atatürk Bulvarı. No: 10 06050 Ulus / ANKARA / TÜRKİYE  
Tel: (0312) 5096000 - Faks: (0312) 324 47 22  
e-posta: vakiflaryayin@yahoo.com - web: www.vgm.gov.tr

# İÇİNDEKİLER / CONTENT



Vakıflar Hangi Statüde Bir İdarî Yapı İle Yönetilmelidir? .....	11
<b>What should be the Statute and Administrative Structure of Waqfs?</b>	
<b>Nazif Öztürk</b>	
İktisat Tarihi Açısından Vakıflar .....	73
<b>Waqfs From The Perspective Of History Of Economics</b>	
<b>Murat Çizakça</b>	
Nakid Para Vakfı İle İlgili Çivi-zâde'nin Ebussu'ûd'a Yazdığı Reddiye Risâlesi .....	87
<b>Refutation of Chiwi-zadah against Abussu'ud Effendi on Cash Waqfs</b>	
<b>Ahmet Akgündüz</b>	
Gelenekçi Osmanlı Islahat Düşüncesinde Temlikler ve Vakıflar .....	103
<b>Waqfs and Temliks (Freehold Properties) in Traditional Ottoman Reform Thought</b>	
<b>Mehmet Öz</b>	
Osmanlı Finansal Zihniyetinin Bir Göstergesi Olarak Para Vakıflarına Bir Bakış .....	115
<b>A Look at the Cash Waqfs as an Indicator of Ottoman Financial Mentality</b>	
<b>Mehmet Bulut - Cem Korkut</b>	
Osmanlı Su Yapılarında Vakıfların Rolü: Tesis, Onarım ve Hizmet Giderlerinin Finansmanı .....	135
<b>Role of Waqfs in Ottoman Water Structures: Financing the Construction, Repair and Service Expenses</b>	
<b>Said Öztürk</b>	
Muhasebe Kayıtları Işığında Mektep Vakıflarının Gelir Giderleri: 18. Yüzyıl Sonları Üsküdar Örneği .....	159
<b>Income and Expenses of the School Waqfs in the Light of Accounting Records: Example of the Late 18th Century Üsküdar</b>	
<b>Süleyman Kaya - Muhammed Emin Durmuş</b>	
Tuna Sahilinde On Altıncı Yüzyılda Kurulmuş Bir Osmanlı Yerleşimi: İsmail Geçidi Kasabası .....	189
<b>An Ottoman Town situated in the basin of Danube at the end of the sixteenth century: The town of İsmail Geçidi</b>	
<b>Mehmet Akif Erdoğan</b>	
Dedebalıların İzinde II: Dedebalı Zaviyesi ve Harmancık Kazası Dedebalı Karyesi .....	211
<b>In Pursuit of Dedebali Community II: Dedebali Zawiyyah and Dedebali Village of Harmancik District</b>	
<b>Saim Savaş</b>	
Vakıf Medeniyeti .....	245
<b>Prof. Dr. Halil İnalçık</b>	
Prof. Dr. İlber Ortaylı İle Vakıf Medeniyeti Üzerine .....	249
<b>Mahmut Bıyıklı</b>	
Semavi Eyice İle Bir Sohbet Bir Konferans .....	255
<b>M. Sacit Pekak</b>	

Bir ınarın Ardından: Prof Dr. Hakkı Acun'un Yaşam Öyküsü ve Bilimsel Kişiliği.....	289
<b>M.Fatih Müderrisoğlu - Bülent İşler</b>	
Orhan Cezmi Tuncer: Her Vakıf Yapısında Tanrısal Güzelliđi Gördüm .....	297
<b>Mehmet Kurtoğlu</b>	
Hocası Prof. Dr. Rahmi Hüseyin Ünal'ın Kaleminden Sanat Tarihçi Yekta Demiralp .....	307
<b>Rahmi Hüseyin Ünal</b>	
Türkiye'deki Bizans Sanatı Tarihinin Bir ınarı: Hocam Prof. Dr. Yıldız Ötüken .....	311
<b>Zeynep Mercangöz</b>	
Geçmişten Geleceđe Bir Vizyon Çizmek (Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayıncılığı).....	321
<b>Publishing of General Directorate of Foundations; A Visionary Look From Past to Future</b>	
<b>Mehmet Kurtoğlu</b>	
Vakıflar Dergisi 2013-2019 Yayın Dönemi (40-50. Sayılar) Deđerlendirmesi ve Bibliyografyası .....	343
<b>Waqfs Journal 2013-2019 Publication Period (40-50 issues) Evaluation and Bibliography</b>	
<b>Hasan Demirtaş</b>	

## Hocası Prof. Dr. Rahmi Hüseyin Ünal'ın Kaleminden Sanat Tarihçi Yekta Demiralp

Rahmi Hüseyin Ünal\*

Rahmetli Yekta'yı tanıdığımda, yirmili yaşlarda gencecik bir delikanlıydı. *Samsun Lisesi*'nde sanat tarihi öğretmeni idi. Yeni kurulmuş olan *Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü*'nde birkaç kişiydik. *Prof. Dr. Gönül Öney*'in *Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi*'nden Bölümümüze naklen gelirken beraberinde getirdiği kişisel dia arşivi ile benim *Erzurum Atatürk Üniversitesi*'nden *Ege Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi*'ne tayinimde beraberimde getirdiğim, -Sayın Öney'inkine kıyasla oldukça mütevazı- dia arşivim, dersleri yürütebilmemiz için tek kaynaktı. Sayın Öney'in DAAD bursuyla gittiği Almanya'dan hibe olarak aldığı, -o günün koşullarında komşu çatlatacak donanımda- bir fotoğraf atölyesi kurulmuştu. İşte Sevgili *Yekta Demiralp* bu atölyenin sorumlusu olarak görev aldı bölümümüzde

Uzun yıllar bu atölyeyi yönetti Yekta. Bölüm elemanlarıyla birlikte gerçekleştirdiğimiz yurt gezilerinde, bin bir zahmetle çektiğimiz diapositifleri, büyük bir titizlikle kasetlere yerleştirdi, etiketlerini düzenledi. *Beçin Kazısı*'nın ilk yıllarında büyük emeği vardır. Kazı resimlerinin çekilmesinin yanı sıra, ortaya çıkarılan yapıların ölçülerinin alınması ve planlarının çizilmesi işlerini de o yükledi. Fotoğraf atölyesinin sorumluluğu, araştırmaya olan merakını gölgelemedi. Benim yönetimimde hazırladığı *Akşehir ve Köylerindeki Türk Anıtları* başlıklı yüksek lisans tezi (Ankara, 1996) ile *Erken Dönem*



\* Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi.

*Osmanlı Medreseleri* başlıklı doktora (Ankara. 1999) tezlerini tamamladı. Büyük soluklu bu iki araştırma dışında ilginç makaleler de yayımladı Yekta. İki ayrı doçentlik dosyasına yetecek sayı ve kalitedeki yayınlarına rağmen, yabancı dil engeli nedeniyle, doçent unvanını almak kısmet olmadı ona.

Yıllarca tam tanı konulamayan rahatsızlığı sonucu genç yaşta ayrıldı aramızdan. Bölüm arkadaşları dostluğunu, işine olan bağlılığını, yıllarca elleriyle hazırladığı ve odasında bölüm arkadaşlarına ikram ettiği kahveleri ve o dinlenme saatlerindeki sohbetleri daima özlemle hatırlayacaklar.

#### **Dr. Yekta Demiralp (1959-2018) Bibliyografyası**

Demiralp, Yekta (1992). “Akşehir-Maruf (Alanyurt) Köyü Şeyh Hasan Türbesi”. *Arkeoloji-Sanat Tarihi Dergisi*, VI, s. 5-16.

\_\_\_\_\_ (1994). “Nodar Hanı (Akseki-Bozkır)”. *Sanat Tarihi Dergisi*, VII, s. 53-58.

\_\_\_\_\_ (1995). “Akşehir Seyyid Mahmud Hayran Türbesi'nin Mimari Özellikleri ve İnşa Evreleri Hakkında Gözlemler”, Dokuzuncu Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi Bildiriler, C.II. Ankara. s. 23-31.

\_\_\_\_\_ (1996). *Akşehir ve Köylerindeki Türk Anıtları* T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

\_\_\_\_\_ (1999). *Erken Dönem Osmanlı Medreseleri (1300-1500)*. T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

\_\_\_\_\_ (1999). *Erken Osmanlı Sanatı-Beyliklerin Mirası*. Madrid.

\_\_\_\_\_ (2001). “Medreseler”. *Birgi, Tarihi, Tarihi Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları*, (Ed. R.H. Ünal). T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara.

\_\_\_\_\_ (2002). “Anadolu Selçuklu Dönemi Medreselerinde Mescid”. *Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu (Gönül Öney'e Armağan)*. İzmir. s. 221-228.

\_\_\_\_\_ (2002). *Islamic Art in the Mediterranean-Early Ottoman Art The Legacy of the Emirates*. Electa-Archaeology and Art Publications, Madrid.

\_\_\_\_\_ (2002). *El Arte Islamico En El Mediterraneo-Los Inicios Del Arte Otomano-La Herencia De Los Emiratos*. Electa Publications, Madrid.

\_\_\_\_\_ (2006). “Osmanlı Öncesi Anadolu Medreselerinde Örtü ve Erken Osmanlı Medreseleriyle Karşılaştırma”. *Sanat Tarihi Dergisi*, XXV/2, s. 30-48.

\_\_\_\_\_ (2007). “Anadolu Medreselerindeki Türbe Mekânı Hakkında Gözlemler”, *Arkeoloji ve Sanat*, 125 İstanbul.

\_\_\_\_\_ (2008). “Mimari ve Süsleme Özellikleri ile Tire Yayla Fakih Mescidi”. *Türk Kültüründe Tire II, Sempozyum Bildirileri, 17-19 Kasım 2006*. Tire Belediyesi. s. 319-341 (S. Gök, Ş. Çakmak, E. Daş ile birlikte).

\_\_\_\_\_ (2010). “Balat İlyas Bey Külliyesi 2007 Yılı Kazı ve Temizlik Çalışmaları”. *XII. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Sempozyumu, İzmir 2010*. s. 86-195. (Ş. Çakmak ile birlikte).

\_\_\_\_\_ (2010). “Balat İlyas Bey Külliyesi 2008 Yılı Kazı ve Temizlik Çalışmaları”. *XVIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul 2010*. s. 213-224 (Ş. Çakmakla birlikte).

\_\_\_\_\_ (2011). “Balat İlyas Bey Külliyesi 2007-2008 Kazı ve Temizlik Çalışmaları”. *Balat İlyas Bey Külliyesi- İlyas Bey Complex, DAI İstanbul, İstanbul 2011*. (Ş. Çakmakla birlikte).

\_\_\_\_\_ (2012). “Balat İlyas Bey Külliyesi”, *Ege Üniversitesi Arkeoloji Kazıları, İzmir 2012*. s. 350-370 (Ş. Çakmakla birlikte).

\_\_\_\_\_ (2017). “İzmir/Seferihisar-Hereke (Düzce) Köyü Medresesi”. *Sanat Tarihi Dergisi*, XXVI/1 (2017), s. 123-135.